



EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 15.06.2018
Meie 22.06.2018 nr 4/206

Arvamuse esitamine ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Tagastatav toetus ettevõtja tootearenduseks“ eelnõu kohta

Lugupeetud Urve Palo!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Tagastatav toetus ettevõtja tootearenduseks“ eelnõu (edaspidi: eelnõu) kohta, mille kohaselt toetatakse tööstusettevõtja tootearendust ekspordipotentsiaaliga toote arendamiseks.

Kaubanduskoda põhimõtteliselt toetab eelnõu eesmärki, kuid leiab, et eelnõus esineb probleemseid kohti, mis nõuaksid lahendamist.

Toetuste tagastamine

Eelnõu § 9 lg 1 kohaselt tuleb toetus tagastada, kui projekti lõpparuande põhjal selgub, et projekti tulemus on tehnoloogiliselt toimiv lahendus ning uue toote tõttu suureneb ettevõtja müügikäive eelnõu § 2 lg 2 järgi. Samas, kui projekti tulemuseks on tehnoloogiliselt mittetoimiv lahendus, ei pea ettevõtja toetust tagastama.

Kaubanduskoja hinnangul on tegemist ebavõrdse kohtlemisega ettevõtjate suunas ning võib moonutada ausat ettevõtluskeskkonda. Kui ettevõtja suudab arendada uue toote, lasub tal kohustus tagastada toetusega saadud summa, kuid ebaõnnestumise

korral ei pea ettevõtja toetusest midagi tagastama. Ehk eelnõu on hetkel sõnastatud nii, et edukus toob täiendavaid kohustusi, aga ebaõnnestumist toetatakse.

Kaubanduskoda mõistab, et eelnõu eesmärk on maandada tootearendusega seotud riske, kuid toetuse tagasiküsimine ainult õnnestumiste puhul ei ole mõistlik. Kui ettevõtja on suutnud luua uue tehniliselt toimiva lahenduse, millel on suur ekspordipotentsiaal, loob ettevõtja sellega lisandväärtust, mis võib edasi kanduda uute töökohtade loomisse ning tuua täiendavat maksutulu riigile. Ebaõnnestumise puhul lisandväärtust ei looda.

Täiendavaks probleemiks võib osutada projekti läbiviimise lühikene periood, mis eelnõu § 8 lg 2 kohaselt on 24 kuud, mida on § 8 lg 3 järgi võimalik pikendada põhjendatud juhul kuni 6 kuu võrra. Tulenevalt asjaolust, et tehnoloogiliselt toimiv lahendus on seotud ettevõtja müügikäive suurenemisest uue toote tõttu, on käibe kasvu tihti keeruline hinnata nii lühikese perioodi jooksul. Toetuse abil võib ettevõtjal valmida küll tehnoloogiliselt toimiv lahendus, kuid teatud põhjustel, turu hetkeseisust seonduvalt või ettevõtja poolsest manipuleerimisest, võib uus toode osutuda esialgu ebapopulaarseks. Viimane tähendaks eelnõu järgi, et tegemist on mittetoimiva lahendusega ning projekti eest saadud toetust ei pea tagastama. Peale projekti lõppu aga võib toetuse abil arendatud toode muutuda edukaks ning ettevõtja käive suureneb uue toote abil märgatavalt. Samas, kui ettevõtja arendab toetuse abil tehnoloogiliselt toimiva lahenduse ning see kajastub koheselt ka müügikäives, peab ettevõtja toetuse tagastama. Taoline juhtum ilmestab kõige paremini eelnõuga juhtuda võivat ebavõrdset kohtlemist ettevõtjate suhtes.

Kaubanduskoda on seisukohal, et ettevõtjaid koheldaks võrdselt, peaks toetuse tingimused olema samad nii projekti õnnestumise kui ka ebaõnnestumise korral. Tulenevalt asjaolust, et eelnõu ei täidaks oma eesmärki (arendusriskide maandamist), kui toetus oleks tagastatav mõlemal juhul, ei tohiks toetus olla tagastatav nii tehnoloogiliselt toimiva lahenduse arendamise õnnestumise kui ka ebaõnnestumise korral.



Toetus projekti kohta

Eelnõu järgi on toetatud projekt, mille lõpptulemuseks peaks olema tehnoloogiselt toimiv lahendus. Samas on Eestis ekspordiga tegelevaid tööstusettevõtjaid, kes pidevalt arendavaid uusi tooteid, ehk paralleelselt on arenduses mitmeid tooteid. Eelnimetatud ettevõtjatel oleks hetkel eelnõu sõnastatu kohaselt keeruline toetust saada. Kui ettevõtjal on paralleelselt arenduses mitmeid projekte, on äärmiselt raske määratleda, millal üks projekt algas ja lõppes ning mis panuse andis projekt ettevõtte kasvu.

Seetõttu leiab Kaubanduskoda, et toetatud peaks olema ka uute toodete paralleelne arendamine. Paralleelselt mitme toote arendamine suurendab tõenäosust, et luuakse tehnoloogiselt toimiv lahendus või lahendused. Kui on suurem tõenäosus, et arendatakse uusi tehnoloogisi toimivaid lahendusi, on ka tagatud suurem võimalus eelnõuga seatud eesmärkide täitmiseks.

Sellest tulenevalt on Kaubanduskoda seisukohal, et toetust ei tuleks tagastada, kui projektiga luuakse tehnoloogiselt toimiv lahendus. Samuti peaks olema ettevõtjatel võimalus toetuse abil arendada paralleelselt mitmeid tooteid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Indrek Tops indrek.tops@koda.ee 604 0071